

ירמיהו ג'

ירמיהו נוכח במערכת של חזרה בתשובה לא מלאה, אלא חלקית.

"**לֵאמֹר הֲנִי יִשְׁלַח אִישׁ אֶת-אִשְׁתּוֹ וְהִלְכָה מֵאִתּוֹ וְהִיְתָה לְאִישׁ-אַחֵר
הַיָּשׁוּב אֵלָיָה עוֹד הֲלוֹא תִנּוּף תִּתְחַנֵּף הָאָרֶץ הַהִיא וְאַתָּה זְנִיתָ רַעִים רַבִּים
וְשׁוֹב אֵלַי נְאֻם-ה' : ^ב שְׂאֵי-עֵינֶיךָ עַל-שָׂפָלִים וְרֹאֵי אֵיפֹה לֹא שִׁפְבֹּת עַל-
דְּרָכִים יִשְׁבֹּת לָהֶם כְּעַרְבֵי בַמִּדְבָּר וּתְחַנְיֵפִי אֶרֶץ בְּזִנוּתֶיךָ
וּבְרַעְתֶּיךָ : ^ג וַיִּמְנְעוּ רַבִּים וּמִלְקוֹשׁ לֹא הָיָה וּמִצַּח אִשָּׁה זֹנֶה הָיָה לְךָ
מֵאַנֶּת הַפְּלִם : ^ד הֲלוֹא מֵעַתָּה קָרָאת לִי אָבִי אֶלּוֹף נְעָרֵי אֶתָּה : ^ה הַיִּנְטָר
לְעוֹלָם אִם-יִשְׁמַר לְנֶצַח הַגֵּה דַבָּרְתָּ וּתַעֲשִׂי הַרְעוֹת וּתוֹכַל : "** (ירמיהו ג'
1-5).

הנבואה מתחילה במילת פתיחה נדירה, והיא "לאמר". יכול להיות, שקדמו למילה זאת כמה מילות פתיחה, אך הן לא נרשמו.

חזרה בתשובה כרוכה למעשה בהיזכרות באתרים ובאירועים שליליים מבחינה מוסרית. לאור המצב הזה, שישנם רמזים מצד העם, שיחזרו לעבוד את ה', נאלץ הנביא להתייחס בחיוב אל הצעדים הראשונים האלה ולבקש שיהיו מוט של זינוק, לקראת עבודת ה' המלאה.

כאשר אדם מטפל חינוכית בקהל שומעיו הוא חייב להחיל עליהם הגדרה מובהקת של מצב צבירה.

ברור, שבמצב צבירה של נוזל אפשר בקלות רבה, לערבב אבקה של אהבת ה' שתימס בנוזל. ואילו אם הקהל השומע הוא קשוח ומוצק, כל ניסיון לדלל אותו נכשל בעליל.

" וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי בְּיָמַי יֵאֲשִׁיחֵהוּ הַמֶּלֶךְ הַרְאִיתָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ מִשְׁבָּה יִשְׂרָאֵל הֲלָכָה הִיא עַל-כָּל-הָהָר גְּבֵה וְאֶל-תַּחַת כָּל-עֵץ רַעֲנָן וַתִּזְנֶינִי שָׁם: " (ירמיהו ג' 6). מוזכרת תקופתו של יאשיהו המלך, אשר זכה המלך להחזיר את עמו בתשובה ולקיים את מצוות ה'. בתקופת יאשיהו זכתה החזרה בתשובה לאפשר יחסים מדיניים תיקנים עם השכנים.

" וְאָרָא כִּי עַל-כָּל-אֲדוֹת אֲשֶׁר נֶאֱפָה מִשְׁבָּה יִשְׂרָאֵל שְׁלַחְתִּיהָ וְאָתָּן אֶת-סֵפֶר כְּרִיתְתִּיהָ אֵלֶיהָ וְלֹא יֵרָאֶה בְּגִדָה יְהוּדָה אַחֻזָּתָה וַתִּלְדֵּי וַתִּזְנֶינִי גַם-הִיא: " (ירמיהו ג' 8).

מסיבות פוליטיות, כנראה שהתפיסה המדינית הוכתבה אך לא זכתה לניצחון. בתקופה זאת, חל טרנספור כללי של עשרת השבטים. והרזרבה של עם ישראל בגולה עלולה הייתה ללכת לאיבוד.

" יֵי וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי צְדָקָה נִפְשָׁה מִשְׁבָּה יִשְׂרָאֵל מִבְּגָדָה יְהוּדָה: " (ירמיהו ג' 11).

" יֵי שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבְבִים נְאֻם-ה' כִּי אֲנֹכִי בָעַלְתִּי בְכֶם וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם אֶתְד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם צִיּוֹן: " (ירמיהו ג' 14).

משפט, בעל כוח משיכה גדול מוצא ביטוי של סיסמא, המעודד את שיקומה של פליטת ישראל מארצות גלותה.

כל חטא מלווה בסופו של דבר באיזושהי הרגשה של חרטה. החרטה איננה רק לשפר את מצבו של העם ביהודה אלא יש לה תחום פעילות אחר נוסף והוא הפעילות עם הגויים מסביב. כל העמים יכירו בגדולתו של ה' אם יראו את ישראל חוזרים בתשובה. היחסים בין בורא עולם ובין ברואיו בישראל, בנויים מרגע שנולד העם.

"וְאֶנְכִי אֶמְרָתִי אֵיךְ אֲשִׁיתֶךָ בְּבָנִים וְאֶתֶּן-לְךָ אֶרֶץ חֲמֻדָּה גְּחֹלֶת צְבִי צְבָאוֹת גּוֹיִם וְאָמַר אָבִי תִקְרָאֵי- לִי וּמֵאַתְרֵי לֹא תִשׁוּבֵי:" (ירמיהו ג' 19).

יחסים בין אב לבניו, אינם יכולים להתערער כל כך כי ישנו קשר גנטי הדוק. לא כן, היחסים של בעל ואשתו, שהם ברובד רוחני, המושתת על רגשות ולא DNA. ה' מבקש שישבו העם להרגיש את הקשר הגנטי של בנים לאביהם.

יכיר העם בעובדה שהוא משלב באמונתו גם תכונות שליליות. הנובעות מחטאים, מוסריים ואמוניים.

הבנים השובבים חייבים לשוב מדרכם הרעה. שובבות, היא נגע ומחלה שהמרפא שלה הוא לשוב בתשובה. גם מי שמפגין שובבות דרכו לתשובה סלולה ובטוחה. זהו המתכון, שפִּוֶּרֶשׁ הנביא בפני עמו, מתכון המתאים לשלב אהבת ה' בנוזל של עבודת הפולחן. בסופו של דבר, הנוזל הסופג את אבקת התשובה, ייהפך לאהבת ה' קשוחה וקשיחה.